Jane Addams.

Præsident for Kvindernes internationale Kongres i Haag 1915.

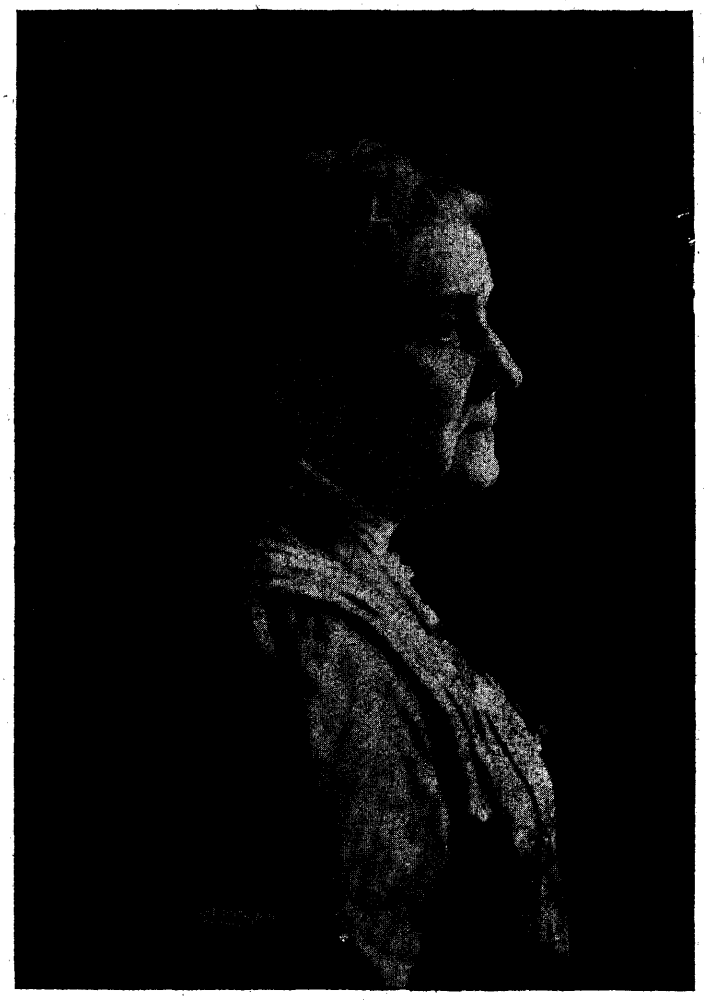

Jane Addams er født i *Cedarville* i den nord-amerikanske Stat *Illinois*.

Allerede som Skolepige bestemte hun sig til at studere Medicin og „leve blandt de fattige".

Hun begyndte ogsaa at studere, men Planen: at blive Læge, maatte hun opgive paa Grund af svagt Helbred. — Et Spand af otte lange Aar fulgte, inden hun fandt sit Arbejdsfelt. — Det var en Prøvelsens Tid for hende — for største Delen optaget af Rejser i Europa.

Omend Jane Addams nød af Kunstskattene i Europas Kulturcentra, saa tiltrak de lysende Storbyers Fattigkvarterer og de, som levede i dem paa Livets Skyggeside, hende dog langt stærkere.

Det Syn, hun, fra Taget af en Omnibus, saa en Nat i Londons *„East End"*, viste hende i et Lynglimt Fattigdommen i hele dens stygge, nøgne Virkelighed. — Det var en Lørdag Nat, og de Madvarer, som ikke kunde holde sig til Mandag, blev, som sædvanligt, solgte ved Auktion fra en Vogn. —

Synet af disse Hundreder af knoklede og udmagrede Hænder, som med Hungerens Lyst strakte sig ud efter de udbudte Varer, forfulgte hende siden i Aarevis. *Et* blev klart for hende under hendes Rejse: Hendes Liv, hvorledes det end vilde forme sig, skulde henleves i det virkelige Livs Tjeneste. Hun vidste nu, at hun ikke kunde lade sig nøje med at leve i en „intellektuel eller etisk Genspejling deraf".

Det blev „Settlements-Ideen", som hos Jane Addams udløste Viljen til at virkeliggøre Drømmen om: „At leve blandt de fattige". Sammen med Miss Starr, en Ven fra Skoletiden, slog hun sig ned i et stort, gammeldags Hus i Chicagos mest befolkede Kvarter. Det gamle Hus, som hed „Hull House", fik Lov at beholde sit Navn, og dette er nu kendt langt ud over Landets Grænser, og Jane Addams Settlement er bleven et Valfartssted for rejsende Samfunds-interesserede.

Hull House ligger omgivet af Bydele, hvor de fattigste og mest uoplyste Emigranter har slaaet sig ned. Grækere, Italienere, russiske Jøder og Bøhmere hober sig sammen her, hvert Folk i sin Koloni. Blandt disse fattigste af Indvandrere findes ogsaa Tyskere og Irlændere, men ingen Skandinaver. Da Jane Addams begyndte sin Virksomhed i disse fattigste Kvarterer, var Forholdene frygtelige.

„Udsvednings-Systemet" florerede uhindret. Ingen Kælder, ingen Stald var saa ussel, at man ikke havde indrettet et Værksted her. Ikke blot i Hjemmene, men ogsaa paa Gaderne herskede den største Urenlighed. En urimelig høj Dødelighedsprocent blandt spæde Børn belyste de daarlige sanitære Forhold.

Betegnende for den rent praktiske Side af Jane Addams vidunderlige Virksomhed er den Udrensning i sanitær Henseende, som hun satte i Gang. Efter 3 Aars forgæves Kamp med Myndighederne, efter tilsidst at have indgivet Tilbud om at overtage Renholdelsesarbejdet, blev hun endelig udnævnt til Inspektør for Gaderenholdelsen. Hele Settlementet med de mange Medarbejdere, som hun da allerede havde vundet, og den organiserede Kvindeforening stod bag hende. For den nye Inspektør blev det ikke Vellevnet. Det betød at staa op Kl. 6 om Morgenen for at følge efter Skraldevognene og se efter, at Indholdet ikke blev kastet ud igen og blev liggende paa Gaderne, og det var at ligge i Klammeri med uordentlige Husværter og uordentlige Lejere. Betegnende for Forholdenes Natur er, at man paa et Sted traf paa en Stenlægning under et Affaldslag paa 18 Tm.! Men efter 3 Aars Anstrengelser sank Dødelighedsprocenten, og Distriktet kom til at staa som Nr. 7 i Stedet for før som Nr. 3 paa Chicagos Dødstabeller.

Men hvorledes maale Resultater-